

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

Överklagande av en hovrättsdom – utvisning

Klagande

Riksåklagaren
Box 5553
114 85 Stockholm

Motpart

FA
Medborgare i Palestina
Frihetsberövande: Intagen i kriminalvårdsanstalt

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten SS

Överklagade avgörandet

Hovrätten för Västra Sveriges dom den 12 september 2018 i mål nr B 3721-18

Yrkande

Jag yrkar att FA ska utvisas ur riket med förbud att återvända före den 25 juni 2028.

Frågan i målet

Det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att Högsta domstolen uttalar sig angående allmän domstols tillämpning av 8 a kap. 4 § och 12 kap. utlänningslagen (2005:716).

Bakgrund

FA har, såvitt nu är i fråga, dömts för grovt olaga hot och försök till grov skadegörelse begånget den 9 december 2017 i Göteborg. Påföljden har bestämts till fängelse i 2 år.

Domstolarna har därvid funnit det utrett att FA, tillsammans och i samförstånd med två medtilltalade samt ett flertal okända personer, anlagt brand genom att kasta flera flaskor med brinnande bensin eller liknande vätska mot bilar som stod parkerade utanför synagogan på en fastighet tillhörande Judiska församlingen i Göteborg samt mot en intilliggande fastighet. Bilarna tillhörde

medlemmar i den judiska församlingen. Enligt domstolarna har FA genom sitt handlande tillsammans med andra hotat medlemmar i den judiska församlingen på ett sätt som varit ägnat att hos dem framkalla allvarlig fruktan för deras säkerhet till person och egendom. Det är enligt domstolarna utrett att hotet kom till församlingsmedlemmarnas kännedom, dels genom att ett par av dem såg när hotet genomfördes, dels genom att resterande del av församlingen fått information om händelsen genom andra medlemmar eller media, vilket omfattades av FAs uppsåt. Vidare att FA genom sitt handlande gjort sig skyldig till försök till skadegörelse av bilarna, vars värde uppgick till sammanlagt 200 000 kr.

Vid såväl rubricering som straffvärdebedömningen har i skärpande riktning beaktats att motivet för brottet varit att kränka medlemmarna i den judiska församlingen på grund av deras trosbekännelse.

Tingsrätten beslutade att med stöd av 8 a kap. 1 § utlänningslagen utvisa FA ur riket med förbud att återvända före den 25 juni 2028.

Tingsrätten uttalade i sina domskäl bl.a. att FAs brottslighet är så allvarlig att han, med hänsyn till den skada och kränkning som brottet inneburit för målsägandena och även för allmänna intressen, inte bör få vara kvar i Sverige, att han heller inte genom lång vistelse i riket eller på annat sätt fått en sådan anknytning till det svenska samhället att det därför finns skäl att avstå från utvisning, att han ansökt om asyl men fått sin ansökan avslagen av Migrationsverket, att verket anfört att det inte finns något hinder mot att verkställa ett utvisningsbeslut till staten Palestina beträffande honom, att det saknas skäl att avvika från Migrationsverkets bedömning, att det alltså inte finns något verkställighetshinder att beakta och han därmed ska utvisas samt att han mot bakgrund av fängelsestraffets längd bör förbjudas att återvända hit före den 25 juni 2028, alltså inom tio år från tidpunkten för domslutet.

Hovrätten, som upphävde beslutet om utvisning, uttalar i sina domskäl bl.a. följande (domen s. 7 f.).

När en fråga om utvisning prövas ska hänsyn även tas till om utlänningsbeslutet inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs, se 8 a kap. 4 § utlänningslagen. I 12 kap. 1 § i lagen anges att utvisning aldrig får verkställas till ett land om det finns skälig anledning att anta att utlänningsbeslutet där skulle vara i fara för att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

FA har ansökt om asyl men fått avslag på sin ansökan. Migrationsverket har anfört att det inte finns något hinder mot att verkställa ett utvisningsbeslut till Palestina.

Hovrätten konstaterar att FA har gjort sig skyldig till grovt olaga hot med motiv att kränka medlemmarna i judiska församlingen, men att gärningen även kan uppfattas som ett allvarligt politiskt brott riktat mot andra judar.

Med hänsyn till Israels eventuella intresse i saken och till den osäkra situation som råder både vid gränsövergångarna till Gaza och Västbanken och i själva områdena anser hovrätten att det finns skäl原因 att befara att FAs grundläggande mänskliga rättigheter inte skulle vara trygga om han utvisas till Palestina. (Se Utrikesdepartementets rapporter Israel – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer 2015-2016 och Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Palestina 2015-2016.)

Hovrätten avslår därför åklagarens utvisningsyrkande. Tingsrättens dom ska alltså ändras i enlighet med detta.

Enligt anteckning i hovrättens akt har FA förklarat sig nöjd med hovrättens dom, som således har vunnit laga kraft i fråga om ansvar.

Grunderna för min inställning

Förutsättningar för utvisning på grund av brott regleras i 8 a kap. utlänningslagen (2005:716).

Av 1 § framgår att en utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare får utvisas ur Sverige om han eller hon döms för ett brott som kan leda till fängelse. Utvisning får dock ske endast om utlänningen döms till svårare påföljd än böter och om gärningen är av sådant slag och övriga omständigheter är sådana att det kan antas att han eller hon kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet här i landet, eller brottet med hänsyn till den skada, fara eller kränkning som det har inneburit för enskilda eller allmänna intressen är så allvarligt att han eller hon inte bör få stanna kvar.

Vad gäller utvisning på grund av brottets allvar anses som en allmän riktlinje gälla att brottet bör ha ett straffvärde om minst ett år för att kunna föranleda utvisning (prop. 1993/94 s. 13).

Vid bedömningen av om utvisning ska ske ska domstolen enligt 8 a kap. 2 § ta hänsyn till utlänningens anknytning till Sverige och särskilt beakta bl.a. utlänningens levnadsomständigheter.

Enligt 8 a kap. 4 § ska när en fråga om utvisning enligt 1 § prövas hänsyn tas till om utlänningen på grund av bestämmelserna i 12 kap. inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs.

Bestämmelsen i nuvarande 8 a kap. 4 § infördes i utlänningslagstiftningen genom 1989 års utlänningslag. Bestämmelsen innebär att en domstol som ska besluta om utvisning på grund av brott, redan vid denna prövning ska beakta eventuella hinder mot verkställighet enligt 12 kap. Domstolen ska således göra

---

en bedömning av om en utvisning kommer att kunna verkställas i samband med att den dömda frigges (prop. 1988/89: 86 s. 72 f).

I motiven uttalades vidare bl.a. följande (a. prop. s. 72).

En fråga som lagutredningen har berört och som flera remissinstanser har angivit vara i behov av en nyordning är följande. Ett av domstol fattat utvisningsbeslut upphävs ibland av regeringen när det visar sig att beslutet inte går att verkställa. Ett sådant upphävande leder inte till att påföljden ändras, trots att beslutet om utvisning kan ha föranlett att en lindrigare påföljd dömts ut än annars skulle ha skett. En person som har utvisats på grund av brott och som därför har fått ett kortare fängelsestraff än normalt kommer alltså vid ett upphävande av utvisningsbeslutet att ha fått en lindrigare påföljd än den som för jämförbara brott, kanske i samma mål, inte har ådömts utvisning men i stället ett strängare straff. Enligt utredningen inger denna ordning betänkligheter. Utredningen ansåg sig emellertid av tidsmässiga skäl inte ha möjlighet att mera ingående utreda hur ett system som medgav påföljdsjustering i de fall utvisningsbeslutet upphävs borde utformas.

Även denna fråga behandlades i den nyss nämnda propositionen 1987/88:120. Där konstateras till en början att frågan har utretts av fängelsestraffkommittén (Ju 1979:05), som stannat för att inte lägga fram något ändringsförslag med hänsyn till att problemet endast ledde till mer allvarliga olägenheter i ett fåtal fall per år och att de lösningar som kommittén övervägt var förenade med olägenheter av principiell och praktisk natur. Mot bakgrund härav och med hänvisning till att frågeställningen hade berörts av lagutredningen, vars förslag var föremål för remiss, ansåg föredragande statsrådet att det vid den tidpunkten inte fanns tillräckliga skäl att överväga en lagstiftning med sikte på fall då en av domstol beslutad utvisning inte går att verkställa.

Jag har erfarit att frågeställningen uppkommit vid åtskilliga tillfällen under de senaste åren. Jag är av den uppfattningen att problemet med hänsyn till dess frekvens och principiella natur borde åtgärdas. Önskemål i denna riktning har också förts fram av flera av remissinstanserna. Efter samråd med chefen för justitiedepartementet vill jag därför anföra följande.

En första åtgärd för att lösa problem av den art som det här är fråga om vore att låta domstolarna få ett bättre underlag för bedömningen av utvisningsfrågan. En självklar utgångspunkt vid bedömning huruvida ett utvisningsbeslut bör meddelas som en särskild rättsverkan av brott vid sidan av påföljden borde naturligen vara frågan om en utvisning över huvud taget kommer att kunna verkställas. Domstolarna bör därför, redan när en fråga om utvisning på grund av brott övervägs, kunna inhämta yttrande från invandrarverket i verkställighetsfrågan beträffande dem som gör gällande rätt till asyl i Sverige. Skulle det bedömas att en utvisning i samband med frigivningen inte kommer att kunna verkställas, t.ex. på grund av att brottet som sådant i hemlandet skulle komma att medföra omänsklig bestraffning, bör något beslut om utvisning inte heller fattas (jfr prop. 1979/80:96, s. 64, AU 27, rskr. 378). Jag anser därför att de allmänna domstolarna i fortsättningen bör beakta eventuella verkställighetshinder i den mån detta går att göra i det enskilda fallet.

Av 12 kap. 1 § följer att en avvisning och utvisning av en utlänning aldrig får verkställas till ett land om det finns skälig anledning anta att utlänningen där skulle vara i fara att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr, eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, eller utlänningen inte är skyddad i det landet mot att sändas vidare till ett land där utlänningen skulle vara i sådan fara. Innebörden av rekvisiten i 12 kap. 1 § är desamma som i 4 kap. 2 § första stycket 1 som är den del av definitionen för en alternativt skyddsbehövande. Bestämmelsen innebär ett generellt och undantagslöst förbud mot verkställighet. Uttrycket ”utsättas för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning” överensstämmer med artikel 3 i Europakonventionen om förbud mot tortyr.

Någon definition av begreppet tortyr m.m. finns inte i artikel 3. I Europadomstolens praxis har slagits fast att artikeln ska förbehållas allvarliga fall där behandlingen måste uppnå en viss miniminivå av hårdhet och att begreppet ska förbehållas sådana fall, där behandlingen kännetecknas av avsiktligt omänsklig behandling som förorsakar ett mycket allvarligt och grymt lidande (se t.ex. Irland mot Storbritannien, 1978).

I FN:s antitortyrkonvention från 1984, som ratificerats av Sverige, ges i artikel 1 en definition av tortyr. Därmed avses en handling genom vilken allvarlig smärta eller svårt lidande, fysiskt eller psykiskt, medvetet tillfogas någon. Tillfogandet ska ha utförts av en offentlig tjänsteman eller någon annan som handlar som företrädare för det allmänna eller ha skett på anstiftan eller med samtycke eller medgivande av denne. En ytterligare förutsättning är att gärningen har skett i ett visst angivet syfte, främst för att få information eller en bekännelse av den torterade eller av en tredje person som vedergällning.

Något försök att definiera begreppen ”omänsklig behandling” och ”förnedrande behandling” har inte gjorts i internationella överenskommelser. Dessa begrepp är av så allmän natur att de knappast kan definieras på ett meningsfullt sätt. De kan omfatta handlingar av mycket skiftande art och endast genom rättspraxis får de efterhand en mer konkret innebörd. Europadomstolen har emellertid framhållit att endast en behandling eller bestraffning som kännetecknas av betydande hårdhet eller hänsynslöshet (*”a minimum of severity”*) kan falla in under artikel 3 i konventionen. Begreppen ”omänsklig” och ”förnedrande” ska alltså tolkas restriktivt. (Danelius, Mänskliga rättigheter i europeisk praxis, femte upplagan s. 78).

Enligt en lagändring 1997 av nuvarande 12 kap. 1 § ersattes kravet på ”grundad anledning” att anta att fara föreligger med ”skälig anledning”. Syftet var att markera att beviskraven vid invändningar om risk för dödsstraff eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning inte får vara för höga. I förarbetena betonas särskilt att det sällan kan framläggas någon fullständig bevisning som klart styrker en sådan risk. En utlännings uppgifter bör därför godtas om de framstår som trovärdiga eller sannolika (prop. 1996/97:25 s. 294). Det bör särskilt noteras att vid en prövning av om hinder

mot verkställighet föreligger enligt 12 kap. 1 § får någon avvägning inte göras mot svenska säkerhetsintressen eller hänsynen till allmän ordning (Sandesjö och Wikrén, Utlänningslagen [24 april 2018, Zeteo] kommentaren till 12 kap. 1 §).

Högsta domstolen har i rättsfallen NJA 1990 s. 526, NJA 1997 s. 535 och NJA 1998 s. 501 uttalat sig om tillämpningen av den tidigare motsvarigheten till 8 a kap. 4 § utlänningslagen i kombination med 12 kap. samma lag.

NJA 1990 s. 526. I rättsfallet upphävde Högsta domstolen förordnandet om utvisning på grund av verkställighetshinder – risk för dödsstraff – vilket antogs kvarstå vid tidpunkten för verkställigheten. Samtidigt skärptes brottspåföljden.

NJA 1997 s. 535. I rättsfallet, som gällde utvisning till Irak, hänvisade dåvarande Invandrarverket i yttrande till Riksåklagaren till irakiska myndigheters oberäknliga agerande gentemot landets medborgare och uttalade att det fanns skälig anledning att tro att utlänningen skulle vara i fara att utsättas för kroppsstraff eller annan förnedrande behandling om han återsändes dit och att det därför enligt 8 (numera 12) kap. 1 § fanns hinder mot verkställighet. Riksåklagaren godtog verkets bedömning och medgav att utvisningen upphävdes. Högsta domstolen fann att ingenting förekommit i målet som gav anledning att avvika från verkets uppfattning att det förelåg ett verkställighetshinder samt att hindret var bestående. Utvisningsbeslutet upphävdes och brottspåföljden skärptes.

NJA 1998 s. 501. I det här målet var det fråga om en 19-årig somalier som kommit hit som 14-åring och nu gjort sig skyldig till brottslighet av mycket allvarlig art. Enligt Invandrarverkets yttrande mötte inte hinder mot verkställighet till hemlandet. Med hänvisning till de speciella omständigheterna i målet vägde dock Högsta domstolen in i bedömningen de politiska förhållandena i Somalia. Högsta domstolen fann stöd för att räkna med fortsatt svårt politiskt och ekonomiskt kaos och klanstrider under överskådlig tid. Det kunde därför inte anses förenligt med humanitetens krav att återsända utlänningen till ett land, som han lämnade vid tolv-trettonårsåldern och där han saknade närmare anhöriga. Domstolen upphävde därför utvisningen och skärpte fängelsestraffet.

Min bedömning

Enligt hovrättens i denna del lagakraftvunna dom är det avgjort att FA (som är medborgare i Palestina) gjort sig skyldig till grovt olaga hot och försök till grov skadegörelse med ett straffvärde uppgående till fängelse i två år. Den grundläggande förutsättningen för utvisning är således uppfylld i detta fall.

Enligt yttrande av Migrationsverket (tingsrättens aktbilaga 53) ansökte FA om asyl i Sverige den 17 november 2014. Migrationsverket avslog ansökan och beslutade den 29 juli 2016 att han skulle utvisas ur landet. Beslutet vann laga kraft den 6 mars 2017 då Migrationsöverdomstolen beslutade att inte bevilja prövningstillstånd. Den 25 april 2017 beviljades FA ett ettårigt uppehållstillstånd fram till och med den 25 april 2018 på grund av praktiska verkställighetshinder (12 kap. 18 § 1 st. 3 utlänningslagen). Migrationsverket konstaterade i beslutet att den rådande situationen i Gaza, där FA är

hemmahörande, är föränderlig och att hindret mot verkställighet därför är tillfälligt.

Bestämmelsen i 8 a kap. 2 § andra stycket utlänningslagen (som gäller för den som är flykting) är således inte tillämplig. Inte heller är bestämmelsen i 8 a kap. 3 § utlänningslagen tillämplig, eftersom FA inte har vistats i Sverige med permanent uppehållstillstånd i minst fyra år när åtalet väcktes den 24 maj 2018 och då heller inte varit bosatt i Sverige sedan minst fem år. Något hinder mot utvisning föreligger heller inte med beaktande av bestämmelserna i 8 a kap. 2 § första stycket utlänningslagen.

Frågan är då om bestämmelserna i 8 a kap.4 § och 12 kap. utlänningslagen medför att ett utvisningsbeslut på grund av brott inte ska meddelas.

Enligt motiven (prop. 1988/89: 86 s. 72) var lagstiftarens uttalade syfte med att införa den tidigare motsvarigheten till 8 a kap. 4 § utlänningslagen att komma till rätta med den situationen att en utlänning får straffnedsättning till följd av ett utvisningsbeslut som sedan aldrig kan verkställas, eftersom någon bestämmelse om justering av påföljden i efterhand inte finns. Grundregeln måste därför vara att domstolen ska fatta beslut om utvisning när förutsättningarna för detta är uppfyllda och att 8 a kap. 4 § tillämpas i de fall då det redan vid domstillfället står klart att utvisningsbeslutet inte kommer att kunna verkställas vid tidpunkten för villkorlig frigivning.

Migrationsverket har i yttrandet till tingsrätten uppgett att den allmänna situationen i Staten Palestina inte är sådan att den i sig innebär att det föreligger hinder mot verkställighet.

Hovrätten har vid sin prövning enligt 8 a kap. 4 § och 12 kap. 1 § utlänningslagen beaktat att FAs motiv för gärningen varit att kränka medlemmarna i judiska församlingen, men att gärningen även kan uppfattas som ett allvarligt politiskt brott riktat mot andra judar. Med hänsyn till Israels eventuella intresse i saken och till den osäkra situation som råder både vid gränsövergångarna till Gaza och Västbanken och i själva områdena anser hovrätten att det finns skälig anledning att befara att FAs grundläggande mänskliga rättigheter inte skulle vara tryggade om han utvisas till Palestina. Till stöd för denna bedömning har hovrätten hänvisat till två rapporter författade av Utrikesdepartementet som på ett generellt plan behandlar situationen för de mänskliga rättigheterna i Palestina respektive Israel.

I yttrandet från Migrationsverket konstateras att FAs åberopade skyddsskäl har utretts och att hans asylansökan avslagits. Enligt Migrationsverket föreligger det inte hinder enligt 12 kap. 1-3 §§ utlänningslagen mot att genomföra ett eventuellt utvisningsbeslut. Migrationsverket har i och för sig inte uttalat sig angående FAs eventuella skyddsskäl i förhållande till de brott han nu dömts för. Den brottslighet som FA var misstänkt för och som kunde ligga till grund

för utvisning torde dock ha varit känd av Migrationsverket vid tiden för deras yttrande till tingsrätten.

Några konkreta omständigheter till stöd för att FA vid en utvisning till Palestina skulle komma att utsättas för en sådan behandling som bestämmelserna i 12 kap. 1 § utlänningslagen tar sikte på (dvs. dödsstraff, kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning) föreligger inte. Här ska framhållas att Europadomstolens praxis – särskilt som konventionen är svensk lag – har en direkt betydelse för bl.a. tillämpningen av bestämmelsen om verkställighetshinder enligt 12 kap. 1 § utlänningslagen. Som angetts ovan ska artikel 3 förbehållas särskilt allvarliga fall (se Irland mot Storbritannien, 1978). Av Europadomstolens praxis kan också utläsas vissa allmänna principer, bl.a. att bedömningen ska göras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet samt att det förhållandet att en stat ofta kränker mänskliga rättigheter inte i sig är en tillräcklig grund för att anse att en utvisning eller utlämning dit står i strid med artikel 3 (Danelius, a.a. s. 92 f.).

Enligt min uppfattning kan det på nu föreliggande underlag inte anses föreligga skälig anledning att anta att FA vid en utvisning till Palestina skulle komma att utsättas för sådan behandling som anges i 12 kap. 1 § utlänningslagen. Något hinder för utvisning på denna grund föreligger således inte. Något annat hinder mot verkställighet kan jag heller inte se att det föreligger i detta fall. Mot bakgrund av den allvarliga brottslighet FA gjort sig skyldig till bör han därför utvisas ur riket.

En dom eller ett beslut om utvisning på grund av brott ska alltid innehålla ett återreseförbud för utlämningen. Förbudet kan gälla för viss tid eller utan tidsbegränsning. Återreseförbudets längd bör i detta fall, i enlighet med underrättspraxis, bestämmas till tio år (se Borgeke/Månsson, Studier rörande påföljdspraxis, 6 uppl. 2018, s. 1550). Högsta domstolen har i NJA 2016 s. 719 klargjort att tiden ska räknas från dagen för underrättens dom. Återreseförbudets längd ska alltså räknas från dagen för tingsrättens dom.

Prövningstillstånd

Enligt 54 kap. 10 § första stycket 1 rättegångsbalken får prövningstillstånd meddelas om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen (prejudikatdispens). För att bevilja prövning enligt denna punkt krävs alltså att ett avgörande av Högsta domstolen blir av generell betydelse för bedömningen av framtida mål som innehåller liknande frågeställningar.

Vice överåklagaren Astrid Eklund vid Utvecklingscentrum Stockholm, som inom Åklagarmyndigheten ansvarar för rätts- och metodutveckling avseende bl.a. frågor om utvisning, har i en framställning till riksåklagaren om att domen bör överklagas i fråga om utvisning anfört bl.a. följande.

Jag instämmer i domstolarnas bedömningar att FA har gjort sig skyldig till ett sådant allvarligt brott att förutsättningarna för utvisning enligt 8 a kap. 1 § utlänningslagen är uppfyllda och att hans anknytning till Sverige inte är så stark att utvisning kan avstås enligt 2 §. Däremot ställer jag mig tvivlande till hovrättens resonemang om att Israel skulle ha ett eventuellt intresse av attacken mot synagogan i Göteborg och slutsatsen ”att det finns skälig anledning att befara att FAs grundläggande mänskliga rättigheter inte skulle vara tryggade om han utvisas till Palestina”.

En domstol är i och för sig inte bunden av ett yttrande från en annan myndighet, t.ex. Migrationsverket. Samtidigt måste ett yttrande från Migrationsverket ifråga om ev. verkställighetshinder anses väga tungt. En fråga som uppkommer i detta mål är om det finns sådana tungt vägande omständigheter som gör att det finns skäl att komma till en annan bedömning än den Migrationsverket kommit fram till. Enligt min mening finns det inte anledning att ifrågasätta Migrationsverkets slutsats. Till detta kommer FAs egna uppgifter om hans inställning till brottsmisstankarna och allmänna syn på Palestina och Israel. Kravet på skälig anledning att anta att FA skulle utsättas för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning är således inte uppfyllt. Att, som hovrätten gjort, rent allmänt hänvisa till två rapporter från UD som är minst två år gamla och som inte gör anspråk på att ge en fullständig bild av läget i Palestina och Israel utgör enligt min uppfattning inte tillräcklig bevisning enligt 12 kap. 1 §. I rapporterna står vidare uttryckligen angivet att information också bör sökas från andra källor. Avseende Palestina-rapporten anges vidare särskilt att olika omständigheter försvårar möjligheterna att få uppgifter om kränkningar bekräftade (s. 1 stycke 2). Av rapporterna kan inte dras slutsatsen att FAs grundläggande mänskliga rättigheter inte skulle vara tryggade om han utvisas till Palestina. Det finns inte heller anledning att vägra utvisning av humanitära skäl.

Hovrätten har endast haft att ta ställning till om FA ska utvisas till Staten Palestina där han är medborgare och inte till Israel eller något annat land. Ett hatbrott riktat mot svenska judar i Sverige kan inte heller anses vara en israelisk angelägenhet. Hovrätten har enligt min mening dragit alltför långtgående slutsatser av UD-rapporterna. Som ovan angivits framgår att hänsyn vid prövningen enligt 12 kap. 1 § på motsvarande sätt inte heller kan tas till svenska säkerhetsintressen.

Såvitt jag känner till har Högsta domstolen inte tidigare lämnat vägledande uttalanden om hur ”skälig anledning att anta” att en utlänning skulle utsättas för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning enligt 12 kap. 1 § utlänningslagen ska tolkas. Frågan kan ses som sällan förekommande som därför inte motiverar prejudikatdispens. Å andra sidan kan frågan anses vara av stor principiell vikt då det finns en risk att hovrättens – enligt min uppfattning felaktiga – sätt att resonera kan bli

vägledande. Domen har uppmärksammats på flera håll i media och det finns även ett samhällsintresse av att Högsta domstolen uttalar sig i detta fall. En fråga att ställa sig är också om domstolen ska gå utöver Migrationsverkets yttrande och bedöma säkerhetsläget även i andra länder än det land som den tilltalade riskerar utvisning till. Att tingsrätt och hovrätt har kommit till olika slutsatser i utvisningsfrågan kan också tala för ett prejudikatintresse.

Högsta domstolen har nyligen meddelat prövningstillstånd i två mål i fråga om utvisning där just verkställighetshinder enligt 8 a kap. 4 § utlänningslagen blir aktuellt (B 1415-18 och B 2017-18). Riksåklagaren har avgivit svarsskrivelser (ÅM 2018/4509 och ÅM 2018/4507). Aktuellt mål skulle kunna bidra till att ytterligare frågor på området blir belysta.

Utvecklingscentrum Stockholm bevakar ansvarsområdet utvisning på grund av brott. Det kommer löpande mycket frågor från åklagare kring utvisning även om just 8 a kap. 4 § och 12 kap. 1 § inte har föranlett så många frågor.

Sammanfattningsvis avser målet en väl avgränsad frågeställning som lämpar sig för prövning i högsta instans och där vägledande uttalanden skulle kunna vara till ledning för den praktiska rättstillämpningen.

För egen del instämmer jag i Astrid Eklunds och Utvecklingscentrum Stockholms uppfattning. Jag vill i sammanhanget även framhålla ett avgörande av Svea hovrätt (dom den 8 mars 2017 i mål nr B 349-17) där fråga var om fem afghanska ungdomar som gjort sig skyldiga till grov våldtäkt skulle utvisas till Afghanistan.

De tilltalade gjorde bl.a. gällande att den grova våldtäkt de gjort sig skyldiga till uppmärksammats internationellt och kunde förväntas vara känd också i Afghanistan. Brottet ansågs där som särskilt skamligt, varför de löpte en betydande risk att dödas eller utsättas för kroppsbestraffning på grund av brottet då straffet för våldtäkt i Afghanistan är stening eller halshuggning. De uppgav vidare att det fanns en hotbild mot dem från målsägandens släkt i Afghanistan.

Hovrätten, som beslutade att utvisa samtliga fem med förbud att återvända inom tio år från dagen för domen, uttalade i sina domskäl beträffande de tilltalades invändningar i denna del följande (domen s. 16 f.).

Utvisning kan förväntas ske först då straffet är avtjänat. Med hänsyn till ändamålen bakom reglerna om utvisning på grund av brott torde normalt sett inte omständigheterna kring brottet och hur det uppfattas i det land till vilket verkställighet ska ske kunna anföras som skäl mot utvisning. Några konkreta omständigheter till stöd för påståendena har inte heller framförts. Det bör också beaktas att de angivna omständigheterna varit kända vid tidpunkten för Migrationsverkets prövning av frågan om utvisning och yttranden i verkställighetsfrågan. Inte heller på denna grund finns därför hinder mot utvisning.

Jag kan således konstatera att två hovrätter under senare tid kommit till diametralt olika slutsatser angående hur de individuella skyddsskälerna ska bedömas när det är fråga om utvisning på grund av brott. Sammanfattningsvis är det enligt min uppfattning av vikt för ledning av rättstillämpningen att Högsta domstolen prövar mitt överklagande.

Bevisning m.m.

Jag åberopar inte någon bevisning. Målet kan enligt min uppfattning avgöras på handlingarna.

Petra Lundh

My Hedström

Kopia till:

Utvecklingscentrum Stockholm

Göteborgs åklagarkammare (AM-160397-17)

Kammaråklagaren Stina Lundqvist